

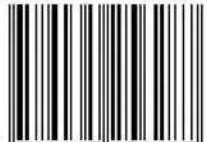
Veiligheid Gezondheid en Milieu

978 90 6525 628 7

verdiep | verbreed | verander

ISBN 978-90-6525-628-7

9 789065 256287 >

verder in technisch vakmanschap

Dit is een uitgave van Kenteq.

© **Kenteq 2004**

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

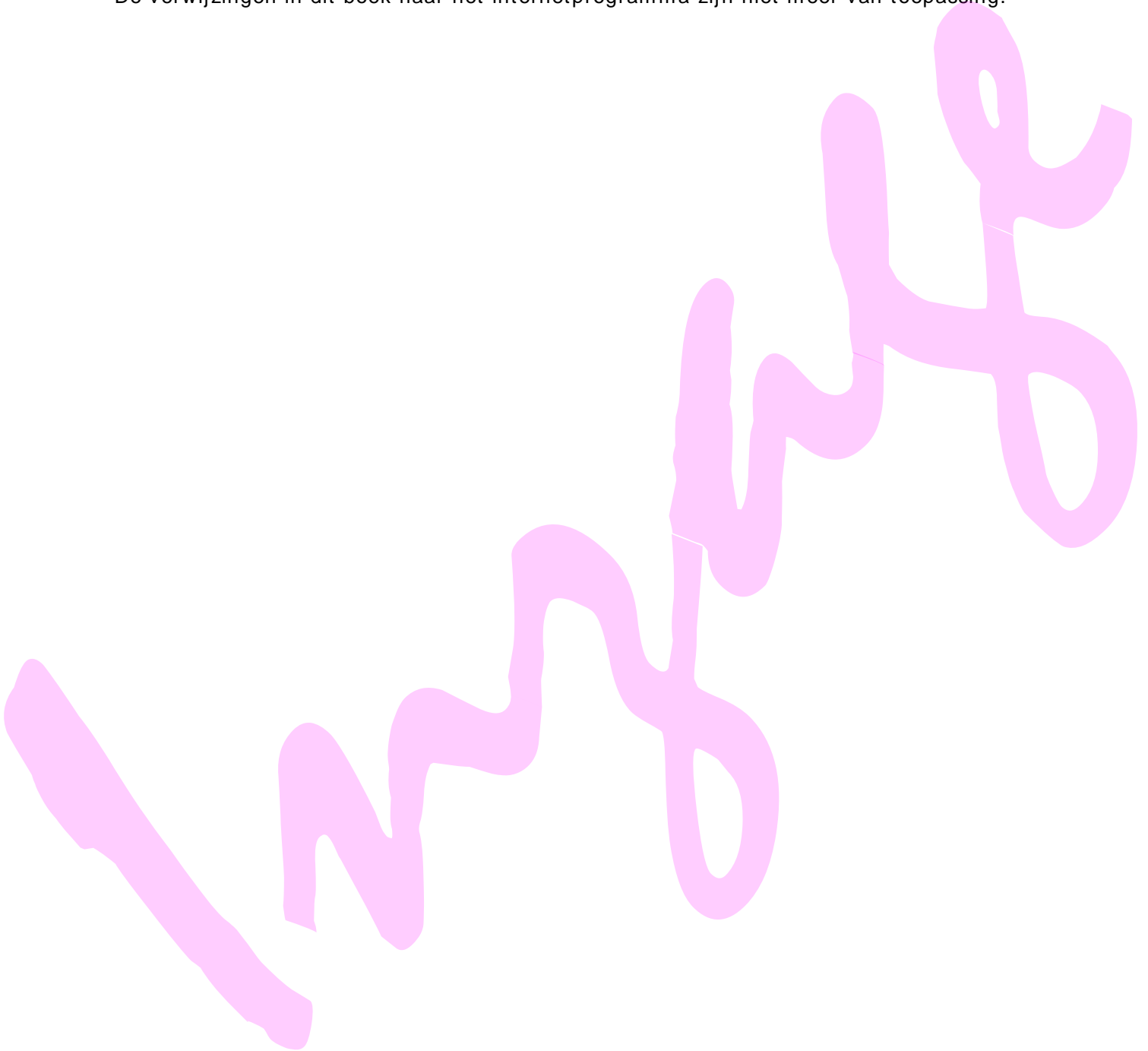
De uitgever kan niet aansprakelijk worden gesteld voor persoonlijke of materiële schade, veroorzaakt door onjuistheden in deze uitgave.

Erratum

Dit boek maakt deel uit van de reeks uitgaven voor Teleleren en is bestemd voor studenten van de opleidingen installatietechniek op MBO-niveau.

Naast de uitgaven voor Teleleren is er ook een internetprogramma Teleleren. Dit internetprogramma is per 1 september 2016 niet meer beschikbaar bij de uitgaven.

De verwijzingen in dit boek naar het internetprogramma zijn niet meer van toepassing.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Wetten, regels en vergunningen	7
2.1	Wetten en regels	7
2.2	Normen	12
2.3	Toezicht	13
2.4	Vergunningen	15
2.5	Samenvatting	17
3	Veiligheid	19
3.1	Veiligheid en verantwoordelijkheid	19
3.2	Brand!	21
3.3	Veiligheidsmaatregelen	27
3.4	Samenvatting	44
4	Gezondheid	47
4.1	Hygiëne op de werkplek	47
4.2	Beroepsziekten	53
4.3	Gezond omgaan met schadelijke gassen	54
4.4	Samenvatting	57
5	Milieu	59
5.1	Afval scheiden	59
5.2	Afvoeren van schadelijke stoffen	61
5.3	Samenvatting	62
	Ter verantwoording	63
	Trefwoordenregister	65

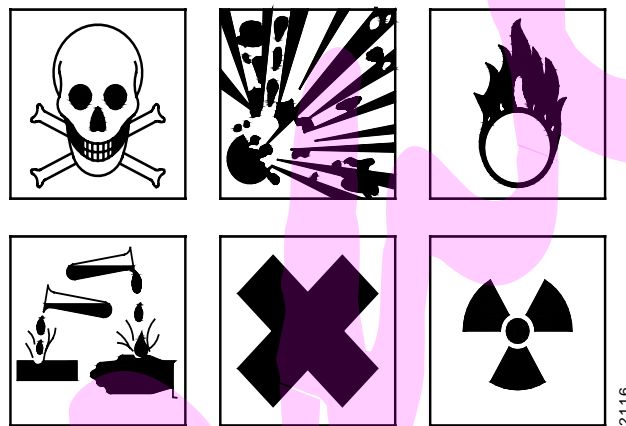

1 Inleiding

arbeidsomstandigheden

Het bedrijf waar je werkt, moet ervoor zorgen dat jij je werk goed en veilig kunt doen. De arbeidsomstandigheden moeten goed zijn. Dat betekent bijvoorbeeld dat je de middelen moet hebben om je werkplek schoon te houden. Er moet ook een nooduitgang zijn. Maar ook de spullen waarmee je werkt, moeten veilig zijn. En je hebt beschermingsmiddelen nodig. Bijvoorbeeld een lasbril als je buizen autogeen aan elkaar last, een veiligheidshelm als je het dak opgaat.

De overheid wil dat bedrijven goed voor hun werknemers zorgen. Daarom heeft zij wetten, regels en vergunningen opgesteld die gaan over veiligheid, gezondheid en milieu. Aan die richtlijnen moet niet alleen jouw werkgever zich houden, ze gelden ook voor jou.

Afbeelding 1. Gevaar

In dit thema ontdek je hoe je veilig kunt werken en welke wetten, regels en vergunningen je daarbij helpen.

Wat weet je al?

Voor dit onderwerp heb je geen speciale voorkennis nodig.

Wat leer je?

Aan het eind van dit thema kun je:

- maatregelen nemen waardoor je werkplek veilig is
- hygiënische en brandbestrijdingsmiddelen gebruiken
- persoonlijke beschermingsmiddelen gebruiken
- afval en restmateriaal gescheiden verzamelen
- milieu- en Arbo-voorschriften toepassen.

Hoe ga je aan de slag?

- Je maakt de vragen en opdrachten in dit boek. Die zijn heel praktijkgericht. Maak bij het beantwoorden van de vragen ook gebruik van internet, naslagwerken, je docent of collega's van het bedrijf waar je werkt.
- In de inhoudsopgave zie je hoe het boek is ingedeeld.
- Je gaat ook werken op internet. Je vindt er instructies, opdrachten, een aantal vragen, internetlinks en een zelftoets. Surf hiervoor naar <http://teleleren.kenteq.nl> en klik op 'VGM-e'.

2 Wetten, regels en vergunningen

Ben je verantwoord bezig als je een servicewagen met gasflessen binnenstapt met een sigaret in je mond? Of als je een leeg verblik in de papierbak gooit? Nee.

Het is belangrijk dat je veilig werkt en niet ziek wordt van je werk. Daarom heeft de overheid wetten, regels en voorschriften opgesteld. Daar moet het bedrijf zich aan houden, maar ook jij als werknemer.

Afbeelding 2. Veilig werken

Na dit hoofdstuk weet je:

- welke wetten en regels er zijn
- dat deze zijn vastgelegd in normen en voorschriften
- wie controleert of de wetten worden nageleefd.

2.1 Wetten en regels

Het hangt af van de arbeidsomstandigheden bij een bedrijf of je veilig en gezond kunt werken. Elk bedrijf heeft regels voor veiligheid, gezondheid en milieu. Ook het bedrijf waar jij werkt.

1. Noem een veiligheidsregel waar jij je in jouw bedrijf aan moet houden.

.....
.....

Noem ook een gezondheidsregel.

.....
.....

Noem ook een milieuregel.

.....
.....

De regels staan in wetten. Wat zijn wetten?

Wetten zijn regels die door de regering zijn vastgesteld. Daar moeten wij ons allemaal aan houden. Instanties als politie, arbeidsinspectie enzovoort controleren ons hierop.

Een wet is moeilijk te lezen. Dat komt omdat een wet zo is opgesteld dat hij maar op één manier is uit te leggen.

Is een wet niet goed opgesteld dan is hij op verschillende manieren uit te leggen. Dat zou betekenen dat iemand niet wordt gestraft voor een overtreding of dat er verschillende straffen worden opgelegd voor dezelfde overtreding.

We behandelen drie wetten: de Arbo-wet, de Afvalstoffenwet en de Wet chemische afvalstoffen.

Arbo-wet

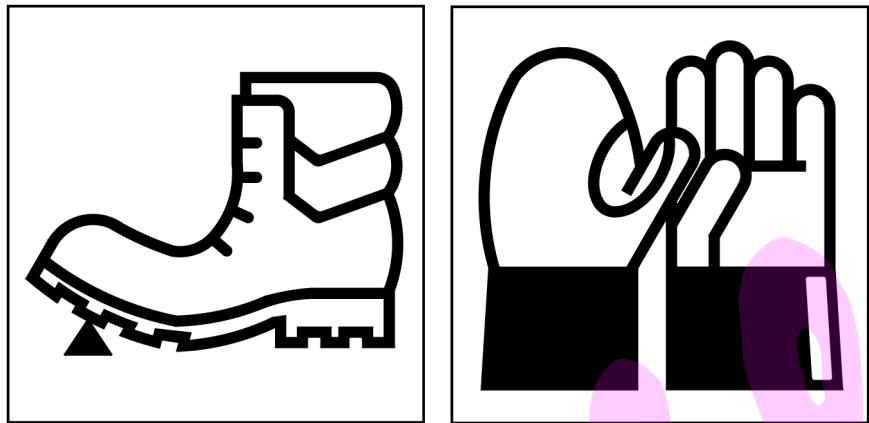
Arbo-wet

Algemene regels over veiligheid en gezondheid staan in de ARBeidsOmstandighedenwet (ARBO-wet). De wet bestaat sinds 1983.

Een algemene regel is bijvoorbeeld dat de werkgever moet zorgen voor een gezonde werkomgeving voor zijn werknemers. Deze algemene regel kun je vertalen naar regels die toepasbaar zijn in allerlei bedrijven. De regels zijn vastgelegd in voorschriften en normen. In zo'n voorschrift staat bijvoorbeeld dat je:

- oorbeschermers moet dragen als je met een zware boormachine werkt
- werkhandschoenen en veiligheidsschoenen draagt als je zware buizen tilt
- een mondkapje draagt als je in het stof of met chemische stoffen werkt.

Deze regels zorgen ervoor dat de kans dat je je tijdens je werk bezeert, zo klein mogelijk is. En dat je niet ziek wordt doordat je giftige stoffen inademt.

Afbeelding 3. Beschermingsmiddelen

2. Kun je vier andere soorten beschermingsmiddelen noemen?

.....
.....
.....
.....

Jouw werkgever is door de Arbo-wet verplicht ervoor te zorgen dat je veilig kunt werken. Hij moet dus bijvoorbeeld voor veiligheidsmateriaal zorgen.

3. Je collega vindt het niet nodig om veiligheidsschoenen te dragen. 'Ik ben voorzichtig en kijk wel uit dat ik niets op mijn voeten laat vallen. Bovendien zitten ze niet lekker', zegt hij. Hoe zit dat? Mag hij zijn eigen schoenen aanhouden?

.....
.....
.....

Afbeelding 4. Een ongeluk zit in een klein hoekje

welzijn

De Arbo-wet gaat niet alleen over lichamelijke gezondheid, maar ook over geestelijke gezondheid. In het algemeen heet dit 'welzijn'. Welzijn binnen de Arbo-wet betekent dat je je prettig en thuis voelt op de werkplek. Hieronder vallen ook alle maatregelen die nodig zijn om de werkplek zo in te richten om gezond te blijven.

4. Er zijn mensen die geestelijk ziek worden van hun werk. Waar kan dat mee te maken hebben?

.....
.....
.....

milieuvoorschrift en

De overheid vindt het milieu ook belangrijk. Daarom zijn er voor elke bedrijfstak milieuvoorschriften. Dit zijn regels over hoe we met het milieu moeten omgaan. Dat heeft bijvoorbeeld te maken met wat een bedrijf doet met zijn afval.

5. Wat moet je doen met leidingen die niet meer gebruikt worden bij jouw bedrijf?

.....
.....
.....

Afbeelding 5. Afvalstoffen moet je in aparte bakken verzamelen

In veel afval zitten stoffen die slecht zijn voor het milieu. Je mag ze niet zomaar in de afvalbak gooien, want dan komen die stoffen in het milieu terecht. Je moet ze in aparte bakken verzamelen. Batterijen en motorolie mogen niet bij elkaar in de afvalbak. Net zoals isolatiemateriaal en verfresten. Het afval gaat dan naar een speciale fabriek die het zorgvuldig verwerkt.

6. Er zijn vier regels waar bedrijven zich aan moeten houden als het om afval gaat. Welke regels zijn dat?

.....

.....

.....

.....

Er zijn ook twee wetten die bepalen hoe je met afvalstoffen moet omgaan.

afvalstoffenwet

Afvalstoffenwet

In de Afvalstoffenwet wet staat het volgende. Een bedrijf dat afval produceert, moet er zelf voor zorgen dat afval verwerkt wordt. Dat gebeurt, tegen betaling, bij een afvalverwerkingsfabriek. Zo'n fabriek heeft een speciale vergunning voor het verwerken van afval.

wet chemische afvalstoffen

Wet chemische afvalstoffen

Ook chemisch afval moet opgeruimd worden door een bedrijf dat hier een speciale vergunning voor heeft. Dat staat in de Wet chemische afvalstoffen. Asbest, verf en oplosmiddelen zijn voorbeelden van chemische afvalstoffen. Maar ook kunststoffen en oud dakbedekkingsmateriaal vallen onder deze wet.

Afbeelding 6. Afvalverwerkingsfabriek

2.2 Normen

Wetten en regels zijn vastgelegd in normen. Je bent verplicht je aan een norm te houden.

7. Er zijn normen voor het aanleggen van gasinstallaties. Waarom is het zo belangrijk dat je je aan die normen houdt?

.....
.....
.....
.....

Europese normen en voorschriften vind je op internet. Het is belangrijk dat je de volgende voorschriften kent:

- KVGN, KOMO
- NEN
- MBV, Bouwbesluit
- Aansluitvoorwaarden

8. Zoek op internet op voor welke vakgebieden deze voorschriften gelden.

NEN 2757 .....

KVGN .....

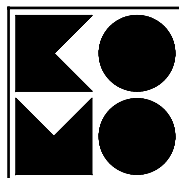
KOMO .....

MBV .....

Bouwbesluit .....

Aansluitvoorwaarden .....

N Nederlands Normalisatie-instituut

Afbeelding 7. Enkele keurmerken

2.3 Toezicht

arbeidsinspectie

De overheid heeft wetten en regels opgesteld. Je werkgever en jijzelf zijn verplicht je aan die wetten en regels te houden. Maar wie controleert of dat ook echt gebeurt? Dat doet de arbeidsinspectie.

De arbeidsinspecteur controleert het bedrijf waar jij werkt regelmatig. Als hij een bouwbedrijf bezoekt, controleert hij bijvoorbeeld of er genoeg helmen zijn. En hij kijkt of jij die wel opzet.

9. Weet jij waarom inspecteurs onverwachts langskomen en niet eerst een afspraak maken?

.....

.....

.....

.....

Een inspecteur komt dus onverwachts en draagt ook geen uniform. Je herkent hem dus niet. Dat maakt niet uit, want de arbeidsomstandigheden moeten altijd goed zijn. Ook als er geen inspecteur is.

Afbeelding 8. De arbeidsinspectie

Een arbeidsinspecteur controleert niet alleen. Hij geeft ook advies over hoe een bedrijf zich het beste aan de regels kan houden. Als een bedrijf zich niet aan de regels houdt, legt de inspecteur een straf op. Als het werk echt heel onveilig is, kan de inspecteur het werk zelfs stilleggen.

AI-bladen

De arbeidsinspectie geeft Arbo-Informatiebladen (AI-bladen) uit. Daarin staat hoe je de Arbo-wet het beste in de praktijk kunt brengen.